

СПРАВКА

ЗА ОТРАЗЯВАНЕ НА ПОСТЪПИЛИТЕ ПРЕДЛОЖЕНИЯ ОТ ОБЩЕСТВЕНИТЕ КОНСУЛТАЦИИ НА ПРОЕКТ НА ПОСТАНОВЛЕНИЕ НА МИНИСТЕРСКИЯ СЪВЕТ ЗА УТВЪРЖДАВАНЕ НА ПРАВИЛНИК ЗА ДЕЙНОСТТА НА НАЦИОНАЛНАТА АГЕНЦИЯ ЗА ОЦЕНЯВАНЕ И АКРЕДИТАЦИЯ

№	Организация/потребител /вкл. начина на получаване на предложението/	Бележки и предложения	Приети/ неприети	Мотиви
1.	ММИ – Портал за обществени консултации, 18.11.2020 г. и 02.12.2020 г.	<p>1. Според Чл. 22. (16) "При провеждане на институционалната акредитация и оценяване на съответствието с изискванията за академичен състав на основен трудов договор член на академичен състав може да участва в акредитацията на не повече от едно висше училище."</p> <p>Това обаче оставя серия възможности същият този академичен състав да участва в програмната акредитация на структури като институтите на БАН, ССА и пр., което компрометираща предприетата реформа. В крайна сметка те също подготвят ОНС доктор и се създава условие за неравноправно третиране.</p> <p>Друг актуален въпрос, който остава нерешен в този правилник е възможността за двойна афилиация в рамките на академичните институции в ЕС. Нищо не пречи един учен да работи в два университета от двете страни на Дунав или в два института в България и Словакия или Полша например. С последната държава НАОА даже има споразумение за сътрудничество. Няма текстове, които ефективно да ограничат или контролират това явление, въпреки че НАОА има амбиция да извършва дейности извън пределите на българската образователна система. И ако подобни прецеденти се открият по коя нормативна уредба следва да се вземат мерки и изобщо възможни ли са такива?</p>	Не се приема.	Посоченият текст от проекта на правилник се съдържа в Закона за висшето образование. Няма законова пречка един преподавател да бъде хабилитиран в повече от едно висше училище или във висше училище и научна организация, съответно да извършва преподавателска/научна дейност в двете. При получаването на акредитация обаче съответният преподавател трябва да избере в акредитацията на кое висше училище ще участва.

		<p>2. Приемането на измененията на ЗВО вече доведоха до преориентация на академичния състав, желаещ да се възползва от слабости в нормативната база и институционален контрол по отношение на възможността за втори договор/афилиация и двойно отчитане на научната продукция към ССА и БАН. Валидно е както за хабилизирания, така и за нехабилизирания състав. Уви, ако това не се прекрати, ще доведе до още по-сериозни последствия от настоящите. В определени отношения този проблем е по-сериозен отколкото с лицата в пенсионна възраст, които ползват също оставената "порта в полето". Наред с това университетските преподаватели на до 4 часа са средство за укрепване на статуквото, задържане на ръководни длъжности на лица в пенсионна възраст и оставане максимално дълго на щат в системата на БАН и ССА. Каква ли част от публикациите, цитатите и академичната преподавателска заетост в отчетите са споменатите научни звена се дублира с тази на ВУЗ-овете!? А с акредитацията!? Правилникът трябва да прекрати всички тези практики на ръба на закона или отвъд границите му!</p>	<p>Приема се по принцип.</p>	<p>Посочените „слабости“ в нормативната уредба, след необходимия анализ и обсъждане с всички заинтересовани страни, могат да бъдат коригирани, но не на ниво устройствен акт на НАОА, а чрез съответните промени в Закона за висшето образование, Закона за развитие на академичния състав в Република България и др. приложими актове.</p>
2.	<p>anitavt – Портал за обществени консултации, 26.11.2020 г.</p>	<p>След въведения мораториум за откриване на нови висши училища остава не особено обосновано кога ще бъде възможно откриването на нови, тъй като към момента само сливането е разрешено. Определен е 12-месечен срок за програмна акредитация на висшите заведения, защо са само толкова - това поражда въпроси доколко 1 година е достатъчна за определяне дали има смисъл от нова специалност на фона на това, че се предвижда изготвяне на Национална карта за висшето образование, която предвижда да се сложи край на необоснованото разкриване на нови висши училища.</p>	<p>Не се приема.</p>	<p>В изказаното мнение не се съдържа конкретно предложение по отношение на предложения за обществено обсъждане акт. Въведеният мораториум е на ниво закон.</p>
3.	<p>Станислав Бояджиев - НПСС - Портал за обществени консултации, 30.11.2020 г.</p>	<p>В Чл. 13. ал. (7) се добавя "както и представители на студентите, номинирани от Националното представителство на студентските съвети"; Чл. 14, ал. (3), точка 2 се променя "студенти и докторанти, предложени от Студентските съвети на Висшите училища". МОТИВИ: Следва да се прекъсне порочната практика от нагласяне на едни и същи студенти (свързани пряко и непряко с членове на Акредитационния съвет и/или Постоянните комисии). В ЗВО ясно са регламентирани органите за студентско самоуправление!</p>	<p>Приема се.</p>	

4.	Национална агенция за оценяване и акредитация, постъпило чрез деловодството на МОН, 11.12.2020 г.	<p>В чл. 20, ал. 3 след думата „платформа“ да се постави запетая и да се добавят думите „като висшите училища и организациите по чл. 47, ал. 1 от Закона за висшето образование отговарят за пълнотата и верността на представените от тях данни.“</p> <p>Смятаме, че подобна редакция е необходима с оглед на обстоятелството, че именно висшите училища и организациите по чл. 47, ал. 1 от Закона за висшето образование ще представят съответните данни в платформата и следва да отговарят за достоверността ѝ.</p>	Не се приема.	С устройствения акт на НАОА не могат да се вменяват задължения на висшите училища, които не са им вменени със закон. Данните, които висшите училища ще предоставят, се генерират и събират по силата на ЗВО или други нормативни актове. Там се съдържат съответните изисквания за достоверност и пълнота.
		<p>В чл. 13, ал. 9, т. 6, съгласно която „Постоянната комисия за следакредитационно наблюдение и контрол осъществява контрол по спазване капацитета на висшето училище, на професионалните направления и на специалностите от регулираните професии и при констатирано неспазване уведомява акредитационния съвет“, следва да отпадне.</p> <p>След измененията на ЗВО (ДВ, бр. 17 от 2020 г.), съгласно чл. 10, ал. 11 подобно правомощие остава само и единствено за Министъра на образованието и науката, поради което липсва правно основание за включването на т. 6 в Правилника.</p>	Приема се.	
		<p>В чл. 22, ал. 11 след думите „средно претеглена“ и преди думата „стойност“ се поставят скоби и в тях се записва „през броя на студентите и защитените специалности“.</p>	Не се приема.	Текстът и сега съдържа думите „през броя на студентите“. Текстът в правилника съответства точно на чл. 77, ал. 8 от ЗВО.

		<p>В чл. 23, ал. 11 вместо точка да се постави запетая и да се добавят думите: „събиране на данни за периода след предходната програмна акредитация.“</p>	Приема се.	
		<p>Текстът на чл. 29 да стане ал. 1 и след него да се добавят следните алинеи: Ал. 2: „По изключение процедура по ал. 1 може да бъде открита извън графика по искане на съответното висше училище, когато по първоначално подаденото искане е бил постановен отказ или когато въпросната процедура се заявява за първи път от ВУ.“ Ал. 3: „В случаите по предходната алинея, съответното професионално направление/ специалността от регулираната професия подлежи на програмна акредитация и съобразно графика по ал. 1.“ Предложените редакции са в съответствие с разпоредбите на чл. 78, ал. 10 от ЗВО и на чл. 23, ал. 10 от Правилника. Липсата на предложените от нас текстове би създадо възможност за превратно тълкуване на относимите правила, при което въпреки, че в ситуация на отказ висшето училище ще си подаде заявлението в 12-месечния срок, то ще трябва да чака новото оценяване по график, което теоретично ще бъде след още три години. Не това е смисълът на законовия текст, поради което е по-прецизно да се добавят съответните алинеи.</p>	Приема се.	
		<p>Да се създаде нов чл. 59, както следва: Чл. 59, ал. 1: „Правото на висшите училища да провеждат дистанционно обучение подлежи на отделно оценяване от Националната агенция за оценяване и акредитация.“ Ал. 2: „Националната агенция за оценяване и акредитация оценява равнището на средата за провеждане на дистанционна форма на обучение в съответното висше училище, както и възможността за провеждане на дистанционно обучение по определена специалност.“ Ал. 3: „Оценяване на възможността за провеждане на дистанционно обучение по определена специалност може да бъде извършено след положително оценено равнище на средата в съответното висше училище.“ Ал. 4: „Висшите училища нямат право да провеждат дистанционно обучение по специалности, които не са били положително оценени.“</p>	Не се приема.	<p>Подобен вид оценяване не само че няма уредба в ЗВО, но и противоречи на закона, който изрично посочва, че при акредитацията се акредитират и всички форми на обучение (чл. 78, ал. 2 ЗВО). Оценяването е част от процеса на акредитация, а не самостоятелен процес, и не може да бъде извършвано извън</p>

		<p>Ал. 5: „Оценяването на дистанционна форма на обучение се осъществява по критерии, разработени от агенцията по реда на чл. 85, ал. 1, т. 1 от Закона за висшето образование.“</p> <p>Следващите членове да се преномерират.</p> <p>Предложението е продиктувано от необходимостта в Правилника да бъде уреден въпросът за оценяването на дистанционното обучение, което НАОА извършва и в момента.</p>		процеса на акредитация.
		<p>В чл. 60, ал. 4 вместо точка да се постави запетая и да се добавят думите „а в случай че не съществува изискване за институционална акредитация по националното му законодателство, то провежда легитимно своето обучение“.</p>	Приема се.	
		<p>В чл. 68 да се създаде т. 3 със следното съдържание: „капацитет – при поискване от чуждестранното висше училище.“</p>	Приема се.	
		<p>В чл. 70 да се направят следните изменения:</p> <p>1) Ал. 4 да се преформулира така: „Част от необходимите разходи по процедурата, свързани с транспорта и настаняването на експертната група могат да бъдат заплатени от чуждестранното висше училище и директно на лицата, които предоставят съответната услуга.“</p> <p>2) Ал. 6 да отпадне.</p>	Не се приема.	Чл. 70 от Правилника има изцяло нова редакция, съобразена с даденото становище от Министерството на финансите и Закона за публичните финанси.
		<p>В чл. 71, ал. 2 или да отпаднат думите „във висшите училища“, или след тях да се добавят думите „и в организациите по смисъла на чл. 47, ал.1 от Закона за висшето образование“.</p> <p>В противен случай следакредитационното наблюдение и контрол ще са изрично изключени за докторските програми във висшите училища, но не и за тези в организациите по смисъла на чл. 47, ал.1 от Закона за висшето образование, които на още по-голямо основание не подлежат на подобно наблюдение и контрол.</p>	Приема се.	
		<p>В чл. 76, ал. 2; чл. 77, ал. 2; 79, ал. 2 преди думите „без да прави проверка“ да се постави запетая и същите да заменят с думите „при необходимост прави проверка“.</p>	Приема се.	

		<p>Към Преходните и заключителните разпоредби да се добави нова разпоредба, както следва:</p> <p>§ ... „Всички висши училища, които имат програмна акредитация на професионални направления/специалности от регулираните професии със срок на валидност до 31.12.2022 г., за които е предвидено по график да бъдат оценявани през 2024 г. и са подали заявления за нова програмна акредитация преди влизането в сила на този правилник ще бъдат оценени по действащата към посочения момент методика. Получената програмна акредитация по предходното изречение не отменя необходимостта професионални направления/специалности от регулираните професии отново да бъдат оценени през 2024 г.”.</p> <p>Предложеният текст е изцяло в синхрон с разбирането на МОН относно това, че не следва срокът на вече дадена програмна акредитация да бъде продължаван по смисъла на пар. 61 от ПЗР на ЗИД на ЗВО (ДВ. бр. 17 от 25.02.2020 г.) прекомерно дълго. Освен това, още преди месеци НАОА е изпратила писмо до Ректорите на висшите училища и до МОН, като някои от висшите училища вече са заявили желание да се възползват от посочената възможност.</p>	<p>Не се приема.</p>	<p>Подобна разпоредба противоречи на ЗВО. При условие че висшите училища имат програмна акредитация до края на 2022 г. и по график им предстои нова през 2024 г., на основание § 61 от преходните и заключителни разпоредби на Закона за изменение и допълнение на Закона за висшето образование (обн., ДВ, бр. 17 от 2020 г.) програмната им акредитация, която изтича през 2022 г., се удължава автоматично (<i>ex lege</i>) до 2024 г.</p>
		<p>Към Преходните и заключителните разпоредби да се добави нова разпоредба, както следва:</p> <p>§ ... „Всички професионални направления/специалности от регулираните професии, за които следва да се поднови програмната акредитация по график трябва преди това да са преминали през процедура за следакредитационно наблюдение и контрол.”.</p> <p>Посоченото предложение има за цел да гарантира, че ще бъде проведена процедура за следакредитационно наблюдение и контрол преди процедурата за програмна акредитация, дори и в случаите, когато се налага същата да бъде изтеглена по-рано с оглед включването ѝ в приетия от агенцията график.</p>	<p>Не се приема.</p>	<p>Няма подобно изискване в ЗВО. Не може с устройствения акт на НАОА да се налагат задължения на висшите училища, които не произтичат от закона.</p>

		<p>Към Преходните и заключителните разпоредби да се добави нова разпоредба, както следва:</p> <p>§ ... „Заявените от висшите училища процедури за програмна акредитация на докторските програми преди влизането в сила на този правилник могат да се извършват и преди акредитацията на съответното професионално направление съгласно графика по чл. 81, ал. 2 от Закона за висшето образование. Получената програмна акредитация по предходното изречение не отменя необходимостта тези докторски програми отново да бъдат оценени в рамките на акредитацията на съответното професионално направление по посочения график.”.</p> <p>Разпоредбата е крайно необходима за НАОА, тъй като до момента докторските програми на висшите училища са били оценявани отделно от професионалните направления, респективно всяка от тях има различен срок на валидност, който вече трябва да се уеднакви. Освен това, до момента в агенцията има натрупани множество заявления и процедури за програмна акредитация на докторски програми, които очакват влизането в сила на Правилника, за да могат да се развият и приключат. Значителна част от тях са подавани поради изтичането на срока на предходно дадени акредитации. С оглед на включването им в графика, липсата на предложеното от нас правило ще доведе до необосновано удължаване на срока на предходно дадената акредитация на някои от тези докторски програми.</p>	<p>Не се приема.</p>	<p>Параграф 60 от преходните и заключителни разпоредби на Закона за изменение и допълнение на Закона за висшето образование (обн., ДВ, бр. 17 от 2020 г.) съдържа норма, посочваща, че откритите и неприключили до влизането в сила на Закона за изменение и допълнение на Закона за висшето образование (обн., ДВ, бр. 17 от 2020 г.) процедури за институционална и програмна акредитация, за оценяване на проекти, както и откритите и неприключили процедури за следакредитационно наблюдение и контрол, да се провеждат и довършват по досегашния ред. Тази норма не може да се дерогира с Правилника.</p>
--	--	---	----------------------	---

		<p>Към Преходните и заключителните разпоредби да се добави нова разпоредба, както следва: § ... „Правилникът се приема на основание § 68 от Преходните и заключителни разпоредби към Закона за изменение и допълнение на Закона за висшето образование (ДВ. бр. 17 от 25.02.2020 г.)”.</p>	<p>Не се приема.</p>	<p>Правилникът не се приема на основание § 68 от ПЗР към ЗИД на ЗВО (обн., ДВ, бр. 17 от 2020 г.), а на основание чл. 9, ал. 3, т. 12 от Закона за висшето образование. Това основание е посочено в проекта на ПМС, с който се утвърждава правилникът.</p>
		<p>Редакционни бележки: 1. В чл. 8, ал. 2 думата „бъде“ трябва да е в множествено число – „бъдат“. 2. В чл. 85, ал. 2 думата „засяга“ трябва да е в множествено число – „засягат“. 3. В чл. 91, ал. 1 думите „му, разпределя“ трябва да са в множествено число – „им, разпределят“.</p>	<p>Приемат се 1 и 2. Не се приема 3.</p>	<p>1 и 2 отразени в Правилника. 3 – Всеки един от двамата - председателят или главният секретар разпределя поотделно. „Разпределят“ би означавало, че го правят заедно.</p>